

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Významné evropské národní digitální knihovny

Autor práce: Robin Tichopád

Vedoucí práce: Blanka Vorlíčková

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat aktuální dění ve významných evropských digitálních knihovnách, analyzovat je, porovnat je mezi sebou a popsat spolupráci vybraných knihoven s evropským portálem Europeana.

Téma práce je aktuální, velké digitální knihovny, které můžeme nazývat „národními“, hrají jednu z hlavních rolí v obsahovém plnění evropského portálu Europeana, který je v současnosti hlavním centrálním zájmem v oblasti ve zpřístupnění evropského digitálního kulturního obsahu.

V práci bylo vybráno, popsáno a následně porovnáno poměrně velké množství projektů (12/14), kritériem bylo množství poskytovaného obsahu do portálu Europeana. Nástrojem popisu, resp. vzorem pro výběr dat o vybraných knihovnách byl model T. Seracevice vytvořený pro účely hodnocení digitálních knihoven. Tento model byl zvolen pro popis digitálních knihoven již dříve vzniklých absolventských prací a zdá se být vhodným modelem pro účely i této bakalářské práce.

V úvodní části práce autor uvádí definice termínů, které jsou pro práci podstatné (digitální objekt, digitální dokument, digitalizace, metadata), obšírněji se věnuje v běžném kontextu definici termínu „digitální knihovna“ především za využití již klasického výkladu M. Bartoška. Vybrané pojetí koresponduje s pojetím digitálních knihoven v kontextu práce.

Dále se autor věnuje za pomoci především odborných pramenů shrnutí výhod a nevýhod (problémů) digitálních knihoven obecně, aby plynule přešel k tématu digitálních knihoven národního významu, tj. těch, které do sebe absorbují často velké množství digitálního obsahu vysoké kulturní hodnoty pro daný stát, v rámci jehož institucí vzniká.

Za nejasnou považuji formulaci na str. 14, „*Při výběru institucí jsem se snažil zaměřit na ty webové portály, které by se podle všech objektivních měřítek daly nazvat „národními digitálními knihovnami“.* Tento trend (budovat takovéto centralizované webové portály) však v Evropě nepřevažuje. Daleko častější jsou digitální sbírky přístupné skrze odkaz na webových stránkách národních knihoven.“ Vystává zde otázka jaká měřítko má autor na mysli, popř. by jistě bylo dobré je v práci v této části uvést.

Z vět výše uvedených se také zdá, že je možno tvrzení v nich uvedené chápat tak, že národními digitálními knihovnami jsou nazývány především centralizované webové portály, jejichž tvorbu označuje autor za trend. Snahy vytvářet sdružené přístupové body ke kulturnímu obsahu využívajících digitální sbírky více kulturních institucí v rámci vždy jednoho státu v Evropě existují, je otázkou, zda jsou tyto označovány jako „národní digitální knihovny“. Osobně bych řekla, že autorovo tvrzení, že „*častější* (předpokládám, že autor míní, že častěji jsou jako národní digitální knihovny označovány) *jsou digitální sbírky přístupné skrze odkaz na webových stránkách národních knihoven*“, více koresponduje s formulací „národních digitálních knihoven“ jak vyznívá v kap. 2.5. práce a s vyzněním práce obecně.

Je zde tedy zpochybněn jak pojem „národní digitální knihovna“, a tak předmět zájmu práce. To však přičítám různým výkladům spojení „digitální knihovna“, které se přenáší na rozdílná

pojetí také pojmu „národní digitální knihovna“ (je pochopitelně také možný výklad opírající se o výklad NDK jako technologického nástroje pro shromažďování a zpřístupňování digitálních zdrojů s celostátní působností netýkající se *národních knihoven*).

Terminologická část práce nepřináší nová sdělení, v rámci akademické úrovně práce (Bc.) však pracuje dostatečně s odbornými prameny, uvádí vše potřebné.

V další části práce již probíhá samotný popis projektů tvorby digitálních sbírek (většinou evropských národních knihoven za pomoci stanovených kategorií sbíraných dat: uvádí faktická a měřitelná data, v některých případech hodnotí webová rozhraní digitálních knihoven.

Vzhledem k tomu, že bylo cílem diplomanta představit v práci co nejširší spektrum evropských národních digitálních knihoven, je tato část poněkud rozsáhlá až rozvláčná, nicméně uvádí velké množství vzájemně porovnatelných dat, která jsou v následující kapitole vytěžena pro shrnutí popsaných dat ve formě jejich porovnávání – jejich rozdílů a společných rysů.

Zde u obrázku *Graf 3 : procentuální podíl státu na obsahu portálu Europeana* postrádám zdroj, z něhož bylo citováno.

Tuto a následující části práce je možno považovat za největší přínos práce.

Poslední kapitola se věnuje stručnému popisu portálu Europeana a principům participace evropských národních knihoven na aktivitách k němu vztahených.

Co se týče jazykové stránky práce, v některých případech (pravděpodobně díky nedostatku času při jejím dokončování) je znatelná absence konečné jazykové korektury. Objevuje se zde uvádění tečky rozdělující větu a k ní náležející citaci, nepotřebné mezery, absence čárek v souvětích a pod.

Formální úprava a členění textu je vcelku logické, navazující a postupně podává ucelený přehled o zpracovávaném tématu.

Drobná formální připomínka se týká uvádění zkratk, které autor v textu používá. Protože by se mělo jednat o seznam zkratk, které jsou používány častěji v textu, měla by zde být uvedena a rozepsána také např. zkratka DDB.

Poměrně rozsáhlý seznam použité literatury (nikoli pouze literatury citované) se skládá z převážně cizojazyčných zdrojů a dává tušit dobrou přípravu k práci a provedení rešerše k tématu.

Závěrečné hodnocení práce

Cíle práce byly po obsahové stránce splněny, zadané téma bylo přehledně zpracováno. Diplomant prokázal schopnost orientovat se v tématu, samostatně pracovat, přínosem práce je zpracování a porovnání informací o národních digitálních knihovnách a jejich spolupráci s portálem Europeana. Analýzou dostupných pramenů a následně jejich popisem bylo dosaženo cíle práce. Dobrý dojem z ní kazí z nedostatku času při dokončování práce vzniklé nedostatky, kterým bylo možno zabránit jazykovou redakcí textu. Práce splňuje povinný rozsah a její vyjadřovací styl je na odborné úrovni.

Přestože odevzdání práce předcházelo pouze několik osobních konzultací, většinou připomínek diplomant akceptoval.

Aspekt kv. práce	Vysvětlení	Možné bodové hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>hodnotí se zvládnutí obsahové (věcné) stránky práce, splnění zadaného úkolu, využití výzkumných metod apod.</i>	38 bodů
přínos	<i>hodnotí tvůrčí zpracování tématu</i>	10 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	<i>hodnotí se zejména využití odkazů a pramenů v textu, korektnost citování; hodnotí se využití cizojazyčných pramenů; (v případě plagiátů je student vyřazen ze studia bez další obhajoby)</i>	20 bodů
slohové zpracování	<i>hodnotí se čtivost textu, skladba vět, odborný styl vyjadřování; rozsah práce</i>	12 bodů
gramatika textu	<i>hodnotí se gramatická úroveň práce, hrubky, čárky ve větách apod.</i>	2 bodů
CELKEM		82 bodů

S ohledem na výše uvedené hodnocení bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci „výborně“ (1).

V Praze dne 8. 6. 2013

Blanka Vorlíčková